

ماجرای چیست؟

چرا نامزدهای حزبی بعد از موفقیت بر نامه‌های حزب را اجرامی کنند

حزب یا تنور انتخابات؟

عکس: نسیم نجاتی / افروز

پیشینه

حزابی که با ۷ مرد اهل سیاست، ۱۱ دولت را رقم زدند

دور دوم سمت ریاست جمهوری برگزیده شد. جامعه روحانیت مبارز از حامیان ایشان بود. آغاز ریاست جمهوری هاشمی مصادف با پایان جنگ بود. کشور با انتخاب رهبر جدید وارد مرحله تازه‌ای شده بود. در آن دوران قانون اساسی مورد بازنگری قرار گرفت و پست نخست‌وزیری حذف شد و جناح چپ اقول کرد. در انتخابات سال ۱۳۷۶ مجمع روحانیت مبارز از کاندیدایی حمایت کرد که توانست ۲۰۱ میلیون رأی یعنی ۶۹ درصد آرا را به خود اختصاص بدهد و این گونه سیدمحمد خاتمی در پست ریاست جمهوری جای گرفت تا این که کشور انتخابات سال ۱۳۸۰ را تجربه کرد؛ تجربه‌ای که در آن با ۲۱۶ میلیون رأی یعنی ۷۷ درصد آرا سیدمحمد خاتمی برای دور دوم رئیس جمهوری ایران شد؛ دوران موسوم به «دولت اصلاحات و موم خرداد» گفت‌وگوی تمدن‌ها و تنش‌زدایی در سیاست خارجی در آن مطرح شد. در عرصه سیاست داخلی نیز گسترش آزادی‌های مدنی در چارچوب قانون اساسی مدنظر قرار گرفت. جمعیت اپنارگران انقلاب اسلامی، جامعه اسلامی مهندسان و ائتلاف آبادگران ایران اسلامی احزابی بودند که در انتخابات ۱۳۸۴ نامزدی را مورد حمایت داشتند و به این ترتیب محمود احمدی‌نژاد با بیش از ۱۷۲ میلیون رأی به ریاست جمهوری رسید و همین اتفاق در سال ۱۳۸۸ تکرار شد و مشکلات مختص آن بود. بعد از اتمام دوره ۴ ساله، کشور انتخابات سال ۱۳۹۲ را پیش رو داشت؛ انتخاباتی که اکثر هاشمی‌رئیس‌جمهوری با بیش از ۱۵۵ میلیون رأی یعنی ۹۴ درصد رأی به مقام ریاست جمهوری رسید. انتخابات بعدی در سال ۱۳۹۲ برگزار شد و در این کارزار نیز هاشمی‌رئیس‌جمهوری با کسب ۱۰۵ میلیون رأی یعنی ۶۳ درصد آرا برای

اولین رای گیری بعد از انقلاب اسلامی در سال ۵۸ برگزار شد و مردم با شور انقلابی که داشتند در آن شرکت کردند به طوری که بیش از ۱۰۰۷ میلیون رأی داده شد و به این ترتیب اولین رئیس‌جمهور جمهوری اسلامی روی کار آمد.

انتخابات بعدی ریاست جمهوری ایران در سال ۱۳۶۰ برگزار شد و برنده کارزار محمدعلی رجایی بود که با بیش از ۱۳ میلیون رأی (۹۰ درصد آرا) بر کرسی ریاست جمهوری ایران تکیه زد. در آن دوران حزب جمهوری اسلامی حامی رجایی بود تا به سمت ریاست جمهوری دست بیاید؛ ریاستی که عمری ۲۸ روزه داشت و با ترور به پایان رسید. در همان سال برای انتخاب رئیس جمهوری سوم رأی گیری شد؛ رأی گیری که منتخب آن مقام معظم رهبری بودو ایشان برای این سمت انتخاب شدند. -۱۵۹۶ میلیون رأی یعنی ۹۵ درصد آرا- به رسم مقرر شده این ریاست عمر ۴ ساله خود را به پایان رساند و به سال ۱۳۶۴ رسیدیم؛ سالی که مردم با شرکت در انتخابات بیش از ۲۲ میلیون رأی یعنی ۸۵ درصد آرا را به نام معظم له ثبت کردند و ایشان برای دور دوم نیز انتخاب شدند. دورانی که جناح چپ جمهوری اسلامی قدرتمند بود و ایشان از چهره‌های نسبتاً معتدل به حساب می‌آمدند؛ دوران ریاست جمهوری ایشان مصادف با جنگ و مشکلات مختص آن بود. بعد از اتمام دوره ۴ ساله، کشور انتخابات سال ۱۳۶۸ را پیش رو داشت؛ انتخاباتی که اکثر هاشمی‌رئیس‌جمهوری با بیش از ۱۵۵ میلیون رأی یعنی ۹۴ درصد رأی به مقام ریاست جمهوری رسید. انتخابات بعدی در سال ۱۳۷۲ برگزار شد و در این کارزار نیز هاشمی‌رئیس‌جمهوری با کسب ۱۰۵ میلیون رأی یعنی ۶۳ درصد آرا برای

آزاد تعریف می‌کنند که خود نشان از این دارد که موجودیت و اعتبار حزب به رقابت انتخاباتی وابسته است. یکی از ویژگی‌های احزاب این است که تعامل دوطرفه‌ای را با مردم ایجاد می‌کنند، به‌گونه‌ای که احزاب برای رسیدن به اهداف خود از مردم به‌عنوان رکن اصلی سیاست‌های خود بهره می‌برند. به این شکل که در این راستا اطلاعات و آگاهی‌های سیاسی مرتبط را به مردم ارائه می‌دهند و همین مسأله عاملی می‌شود به علاقه‌مندی مردم به فعالیت در احزاب، البته مردم نیز به احزاب برای رسیدن به یک اندیشه سیاسی کمک می‌کنند. نقش افرنی نهادهای مدنی نیز برای احزاب ارزشمند است، چون این نهادها وابسته به قدرت سیاسی نیستند، اما در عین حال در صورت‌تندی ساختارها و قدرت‌های سیاسی نقش تعیین‌کننده‌ای دارند. از آن جایی

بررسی آن در صحن علنی مجلس، نمایندگان ایرادات اساسی به این طرح داشتند؛ ایراداتی که یکی از آنها ماده ۵ طرح را شامل شده، ماده‌ای که برخی افراد و اشخاص را از عضویت در احزاب یا تأسیس حزب محروم می‌کند، موضوعی که مورد تأیید افکار عمومی و مجامع بین‌المللی نیست. بعد از این مسأله بود که دولت اعلام کرد در حال تنظیم لایحه‌ای در خصوص نحوه فعالیت احزاب است. لایحه اصلاح‌شده بعد از پشت‌بازگذاشتن مراحل مختلف در دستور کار مجلس قرار گرفت، اما طرح اصلاحی هم نتوانست نظر فعالان سیاسی را جلب و گرافای از این مشکل باز کند، این در حالی است که در دنیای امروز گفتن از حزب، صحبت از دموکراسی است و سیاست‌یون بر این عقیده‌اند تعدد احزاب به حکومت دموکراتیک کمک می‌کند، البته همین سیاست‌یون دموکراسی را در انتخابات

لیلا مهداد | صحن بهارستان با مرور خاطرات خود بی‌شک دوره‌های مختلفی را به یاد می‌آورد که موضوع فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی کشور را به نظر هاشمی نشسته است؛ بحث‌هایی که طرح‌ها، لابیج مختلف و متعدد را برای اصلاح قانون فعالیت احزاب، جمعیت‌ها و انجمن‌های سیاسی و صنفی مطرح می‌کنند؛ لابیج، طرح‌ها و ... که مصوب سال ۱۳۶۰ ارایه شده‌اند. اما نکته این ماجرا جایی است که این طرح‌ها و پیشنهادها ارایه‌شده تاکنون گشایشی در فعالیت احزاب نداشته‌اند و گویی توان این را نداشته‌اند که فعالیت تشکلات سیاسی را که نشانه دموکراسی است، تقویت کنند. تقریباً ۹۱ بود که طرح نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی با امضای ۳۴ نفر از نمایندگان به هیات‌رئیس‌ه تقدیم شد و تصویب کلیات آن در ۱۸ تیر ۱۳۹۳ اتفاق افتاد، البته از ابتدای

تفاوت معنایی زیادی دارد و این در حالی است که ایران در شکل دهی حزب در عرصه خاورمیانه جزو پیشروان بوده اما بعد از گذشت سالیان سال در عرصه فعالیت این پدیده کمی عقب‌تر هستیم حتی در مقیاس جغرافیایی خاورمیانه. در واقع به معنای واقعی در این زمینه نتوانستیم همسنگ و هم‌تراز کشورهای توسعه‌یافته پیش برویم. واقعیت امر این است که ما در این ایران به نام حزب فعالیت می‌کنند در واقع شکل‌هایی هستند که نام حزب بر خود نهاده‌اند، البته نه می‌توان اذعان کرد که فعالیت این تشکلات تعیین‌کننده هستند نه می‌توان روی این مسأله تأکید کرد که تلاش آنها بی‌تأثیر است. احزاب در ایران کار کرده‌ای یک حزب تمام‌عبار با تعریف حزب را ندارند اما در حدانواع‌های خود به ایفای نقش سیاسی خود می‌پردازند؛ نقش‌های سیاسی که نمی‌توان آنها را نادیده گرفت. به عنوان نمونه در عرصه انتخابات نامزد برای ریاست جمهوری

تجربه دیگران

بازی مهره احزاب

برای نامزدشدن در انتخابات ریاست جمهوری از آن استستفاد تا بتواند جانشین یواخیم لاکو شود. (بوندرسات) مجمع فدرال آلمان در ۱۲ فوریه ۲۰۱۷ مایر را به‌عنوان رئیس جمهوری فدرال آلمان برگزید. اشتاین‌مایر که در سال ۲۰۱۶ مقام دبیر کلی سازمان امنیت و همکاری اروپا را به عهده داشت و تا مقطع

پنجمین رئیس جمهوری چپ‌دست آمریکا، باراک حسین اوباما در علوم سیاسی با گرایش بین‌الملل فارغ‌التحصیل و برای تحصیل در رشته حقوق وارد دانشگاه هاروارد شد. باراک در سال ۲۰۰۵ وارد سنا شد و «بیت روز» کهنه سرباز قدیمی در امور سیاست ملی را به‌عنوان رئیس ستاد خود انتخاب کرد. اوباما

دکترای حقوق ادامه تحصیل داده است و از حزب سوسیال دموکرات آلمان و وابسته به جناح راست این حزب است، در مجمع فدرال آلمان با ۳۱۱ رأی موافق از ۱۲۶ رأی منتخب شد.

دونالد جان ترامپ، چهل و پنجمین رئیس جمهوری آمریکا در سال ۱۹۴۶ در بخش کوپیز نیویورک به دنیا آمد و مقطع کارشناسی خود را در اقتصاد به پایان برد و شاید به پشتوانه آن بود که از همان دوران تحصیل در شرکت

رئیس‌جمهوری دوازدهم این کشور در سمت خود نقش افرنی می‌کند. مثلاً را که نخستین سیسیلی است که به ریاست جمهوری رسیده است، قبل از این به‌عنوان قاضی دادگاه قانون

هلدینگ پدرش مشغول به کار شد، تاجایی که در سمت رئیس هیات‌مدیره جای گرفت و بعدها آن را به «سازمان ترامپ» تغییر نام داد. ترامپ را شاید از این منظر کار افرنی می‌نامند که هتل‌ها، کارنوها، زمین‌های گلف، محله بورساید ساوت منهن و ساختمان‌های متعدد دیگری ساخته‌و نام خود را بر بسیاری از آنها گذاشته است.

راه انصراف داد و سوسیالیست‌های فرانسه حالا باید نامزدی برای خود رقابت‌مندیات حزب جمهوری خواه، رقیب‌اش کناره‌گیری کردند و ترامپ در ژوئیه رسماً نامزد جمهوری خواه شد. مسن‌ترین رئیس جمهوری آمریکا در ۸ نوامبر ۲۰۱۶ به‌عنوان نامزد خود انتخاب فرانسه را برهم می‌زند و به احزاب

خود را بر بسیاری از آنها گذاشته است. در واقع با بهره‌وند، ترامپ به برندی بدل شد، البته فعالیت‌های دونالد به ساختمان‌سازی محدود نشد و در سال ۲۰۰۰ برای کسب نامزدی حزب ریفرم در انتخابات ریاست جمهوری رقابت کرد و در انتخابات مقدماتی

است که نظرسنجی‌ها آن را تأیید نمی‌کنند، البته کارشناسان او را یکی از ۲ نامزد احتمالی می‌دانند که به دور دوم انتخابات راه می‌یابد. «فرانسوا اولاند» رئیس جمهوری فعلی فرانسه با داشتن تنها ۴۰ درصد محبوبیت همان ابتدای راه انصراف داد و سوسیالیست‌های

این حزب در ۲ ایالت پیروز شد و بعد کناره‌گیری کرد. ترامپ در ۱۶ ژوئن ۲۰۱۶ به‌عنوان یک جمهوری خواه رسماً نامزدی خود را برای انتخابات مقدماتی ریاست جمهوری ۲۰۱۶ اعلام کرد و در ۲۰۱۶ بعد از موفقیتش در پیروزی در بیشترین ایالت‌ها و بدست آوردن بیشترین رأی

راست افراطی در نقاط دیگر اروپا انرژی می‌دهد و باعث می‌شود اتحادیه اروپا با یکدیگر متحد دفاع می‌کند.

مهم‌ترین رسیده با فردی که ادعای پیامبری در سن ۱۲ سالگی می‌کند که به نام محمد است و این اهمیت باید مورد توجه قرار بگیرد. ترمیم قوانین کمک می‌کند تا نامزد به شکل منفرد وارد انتخابات نشوند و برای ورود از کانال احزاب بهره‌برند. متأسفانه در حال حاضر

مقوله ثبت‌نام به گونه‌ای شده که دنیا خبر آن را از اهمیت بالایی برخوردار است و برای ثبت‌نام آن نیز باید فاکتورهای را مدنظر قرار بدهیم تا خوراک سوزهای برای اخبار جهانی مهیا نکنیم. فردی برای نامزدی ثبت‌نام می‌کند که به نام قانونی رسیده با فردی که ادعای پیامبری در سن ۱۲ سالگی می‌کند که به نام محمد است و این اهمیت باید مورد توجه قرار بگیرد. ترمیم قوانین کمک می‌کند تا نامزد به شکل منفرد وارد انتخابات نشوند و برای ورود از کانال احزاب بهره‌برند. متأسفانه در حال حاضر

مقوله ثبت‌نام به گونه‌ای شده که دنیا خبر آن را از اهمیت بالایی برخوردار است و برای ثبت‌نام آن نیز باید فاکتورهای را مدنظر قرار بدهیم تا خوراک سوزهای برای اخبار جهانی مهیا نکنیم. فردی برای نامزدی ثبت‌نام می‌کند که به نام قانونی رسیده با فردی که ادعای پیامبری در سن ۱۲ سالگی می‌کند که به نام محمد است و این اهمیت باید مورد توجه قرار بگیرد. ترمیم قوانین کمک می‌کند تا نامزد به شکل منفرد وارد انتخابات نشوند و برای ورود از کانال احزاب بهره‌برند. متأسفانه در حال حاضر

نظر کارشناسی

دو سکه، یگرو

محمد جواد حق شناس - مسائل سیاسی | بحث انتخابات و احزاب دو واقعیت و پدیده‌ای است که در کنار یکدیگر تعریف می‌شوند. در واقع انتخابات بدون حزب دور از واقعیت است، یعنی در انتخاباتی که نقش احزاب در آن دیده نشود، با انتخابات اصلی فاصله دارد. وجود احزاب در کشورهای توسعه‌یافته به یک مولفه شناخته‌شده بدل شده است که بیشتر جوامع از آن پیروی می‌کنند. در حقیقت در این جوامع احزاب و انتخابات دو روی یک سکه هستند، درحالی که در ایران این پدیده به شکل دیگری می‌شود؛ به این شکل که ما این دو پدیده و واقعیت یک روی دو سکه هستند که به یکدیگر مرتبط نیز نیستند، سکه حزب و سکه انتخابات، وجود چنین مسأله‌ای در واقع به سیکل معیوب انتخابات‌مان برمی‌گردد. ما در ایران، هم حزب داریم و هم انتخابات را؛ دو پدیده‌ای که باید دو روی یک سکه و در ارتباط یکدیگر باشند، ارتباطی که تکمیل‌کننده این دو پدیده باشند. این شائبه در افکار عمومی وجود دارد که چون نامزدهای ریاست‌جمهوری از طریق حزب وارد این عرصه نمی‌شوند، نوعی بی‌برنامگی وجود دارد، البته افکار عمومی این بی‌برنامگی را تنها به نبود احزاب خلاصه نمی‌کنند و بر این باورند که نامزدها با حمایت حزبی پیروزی میدان انتخابات هستند برنامهمند حزب حامی خود را دنبال نمی‌کنند. در این باره باید اذعان کرد این بی‌برنامگی تنها به ریاست‌جمهوری می‌مجلس خلاصه نمی‌شود و در شورای شهر و... ما شاهد آن هستیم، چون در این ساختار مباحثی که باید به آن توجه کنیم به ترمیم قانون و مفاد آن برمی‌گردد. حزب نهاد سیاسی مهمی است و این اهمیت باید مورد توجه قرار بگیرد. ترمیم قوانین کمک می‌کند تا نامزد به شکل منفرد وارد انتخابات نشوند و برای ورود از کانال احزاب بهره‌برند. متأسفانه در حال حاضر

نظر موافق

دیدگاه‌های کلی پیش برده می‌شوند

نقش، تعیین‌حمایت و به پیروزی رساندن کاندیدای موردنظر را نمی‌توان کتمان کرد، البته این مسأله را ما در انتخابات مجلس نیز شاهد بودیم. به عنوان مثال در انتخابات ۹۴ مجلس، یک جریان سیاسی لیستی منتشر کرده لیستی که در نهایت رای نیز آورد. در حقیقت همان تشکلهای سیاسی در ایران هستند که در این عرصه‌ها ورود کرده و ایفای نقش می‌کنند، نقشی که در ارایه لیست انتخاباتی موثر است. در این میان نکته‌ای که باید روی آن تأکید کرد این است که از آنجایی که حزب به معنای واقعی کلمه در ایران وجود ندارد و تشکلهای افرنی هستند، یک تشکلهای به تنهایی لیست ارایه نمی‌دهد، بلکه با به ائتلاف به یک لیست می‌رسند. در این ما شاهد جناح‌های سیاسی هستیم که گاه‌ا از حزب برای ائتلاف استفاده می‌شود در حالی که هر حزب می‌تواند چند جناح سیاسی را در درون خود داشته باشد. در واقع جناح‌ها همان جبهه‌ها هستند که گاه‌ا در ایران با هم همراه می‌شوند و نامزدی را اعلام می‌کنند. به عنوان مثال ما اصلاح‌طلبان و اصولگرایان را داریم و جبهه‌ای که اشخاص سرشناس و شناخته‌شده در عرصه سیاست را در خود دارند؛ اشخاصی که تعیین‌کننده هستند و برای همین ما تأثیر‌گذاری و تعیین‌کنندگی این دو جبهه را بارها شاهد بوده‌ایم. ما شاهد رقابت‌هایی

نظر مخالف

محسن کوهکن - عضو کمیسیون صنایع و معادن | ما احزابی به آن معنا که کار حزبی انجام بدهند، یعنی حوزه داشته باشند و کانون‌های حزبی تشکیل بدهند و فرآیند مخروطی در قالب نهانیت‌کنگره تصمیم‌گیری کند یا هر فرآیند دیگر حزبی نداریم. ما تنها یک حزب داریم که شاکله حزبی دارد و کار حزبی انجام می‌دهد و در استان‌ها و شهرستان‌ها فعالیت است و آن هم حزب موتلفه اسلامی است که برای انتخابات اخیر کاندیدای خود را معرفی کرده. ضمن این که به این نکته نیز اشاره کرده که اهل تأمل و گفت‌وگو با دیگران است. در واقع بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران عدتاً افراد بودند که تصمیم می‌گرفتند نهادی اشخاص حقیقی و حقوقی تأثیر گذار در عرصه سیاسی از آنها حمایت می‌کردند. در یک دوره که حزب جمهوری اسلامی فعالیت می‌کرد، این اتفاق زمانی بود که برای دوره اول ریاست‌جمهوری حزب جمهوری اسلامی کاندیدای معرفی کرد و بعد از آن مودی به این شکل عمل‌انداخته‌ایم. در واقع رویه به این شکل بوده که با خود افراد تصمیم به نامزدی می‌گیرند یا جمعی از شخصی می‌خواهند وارد عرصه انتخابات شود، البته باید اذعان کرد بیشتر خود افراد

نظر موافق

دیدگاه‌های کلی پیش برده می‌شوند

نقش، تعیین‌حمایت و به پیروزی رساندن کاندیدای موردنظر را نمی‌توان کتمان کرد، البته این مسأله را ما در انتخابات مجلس نیز شاهد بودیم. به عنوان مثال در انتخابات ۹۴ مجلس، یک جریان سیاسی لیستی منتشر کرده لیستی که در نهایت رای نیز آورد. در حقیقت همان تشکلهای سیاسی در ایران هستند که در این عرصه‌ها ورود کرده و ایفای نقش می‌کنند، نقشی که در ارایه لیست انتخاباتی موثر است. در این میان نکته‌ای که باید روی آن تأکید کرد این است که از آنجایی که حزب به معنای واقعی کلمه در ایران وجود ندارد و تشکلهای افرنی هستند، یک تشکلهای به تنهایی لیست ارایه نمی‌دهد، بلکه با به ائتلاف به یک لیست می‌رسند. در این ما شاهد جناح‌های سیاسی هستیم که گاه‌ا از حزب برای ائتلاف استفاده می‌شود در حالی که هر حزب می‌تواند چند جناح سیاسی را در درون خود داشته باشد. در واقع جناح‌ها همان جبهه‌ها هستند که گاه‌ا در ایران با هم همراه می‌شوند و نامزدی را اعلام می‌کنند. به عنوان مثال ما اصلاح‌طلبان و اصولگرایان را داریم و جبهه‌ای که اشخاص سرشناس و شناخته‌شده در عرصه سیاست را در خود دارند؛ اشخاصی که تعیین‌کننده هستند و برای همین ما تأثیر‌گذاری و تعیین‌کنندگی این دو جبهه را بارها شاهد بوده‌ایم. ما شاهد رقابت‌هایی

بیشتر بدانید

اگر مایلید بدانید احزاب در جوامع می‌توانند چه نقش‌هایی را بر عهده بگیرند و به ضرورت نقش احزاب در توسعه سیاسی، اقتصادی و توسعه پایدار بی‌بهره‌اند این لینک‌هایی می‌توانند کمک‌تان کنند.
 ایرنا http://www.irna.ir/fa/NewsPrint.aspx?ID80983296=
 آنا http://www.ana.ir/news/87826
 دنیای اقتصاد http://donya-e-eqtasad.com/news/936583
 لینا http://www.ilina.ir
 خانملمت http://www.icana.ir/Fa/News/315792
 روزنامه‌هایکنار http://www.ebtekarnews.com/ -18849

بیشتر بدانید

اگر مایلید بدانید احزاب در جوامع می‌توانند چه نقش‌هایی را بر عهده بگیرند و به ضرورت نقش احزاب در توسعه سیاسی، اقتصادی و توسعه پایدار بی‌بهره‌اند این لینک‌هایی می‌توانند کمک‌تان کنند.
 ایرنا http://www.irna.ir/fa/NewsPrint.aspx?ID80983296=
 آنا http://www.ana.ir/news/87826
 دنیای اقتصاد http://donya-e-eqtasad.com/news/936583
 لینا http://www.ilina.ir
 خانملمت http://www.icana.ir/Fa/News/315792
 روزنامه‌هایکنار http://www.ebtekarnews.com/ -18849

بیشتر بدانید

اگر مایلید بدانید احزاب در جوامع می‌توانند چه نقش‌هایی را بر عهده بگیرند و به ضرورت نقش احزاب در توسعه سیاسی، اقتصادی و توسعه پایدار بی‌بهره‌اند این لینک‌هایی می‌توانند کمک‌تان کنند.
 ایرنا http://www.irna.ir/fa/NewsPrint.aspx?ID80983296=
 آنا http://www.ana.ir/news/87826
 دنیای اقتصاد http://donya-e-eqtasad.com/news/936583
 لینا http://www.ilina.ir
 خانملمت http://www.icana.ir/Fa/News/315792
 روزنامه‌هایکنار http://www.ebtekarnews.com/ -18849

بیشتر بدانید

اگر مایلید بدانید احزاب در جوامع می‌توانند چه نقش‌هایی را بر عهده بگیرند و به ضرورت نقش احزاب در توسعه سیاسی، اقتصادی و توسعه پایدار بی‌بهره‌اند این لینک‌هایی می‌توانند کمک‌تان کنند.
 ایرنا http://www.irna.ir/fa/NewsPrint.aspx?ID80983296=
 آنا http://www.ana.ir/news/87826
 دنیای اقتصاد http://donya-e-eqtasad.com/news/936583
 لینا http://www.ilina.ir
 خانملمت http://www.icana.ir/Fa/News/315792
 روزنامه‌هایکنار http://www.ebtekarnews.com/ -18849